1893 80 років 1973
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
(201) 434-0237
(201) 434-0807
УНСоюзу: (201) 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
(212) BArcly 7-4125
УНС: (212) BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 234. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 22-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1973 No. 234. VOL. LXXX.

БОГ ПРЕДВІЧНИЙ НАРОДИВСЯ

ЕКЗЕКУТИВА WAKL ВІДБУЛА НАРАДИ В ҐВАТЕМАЛІ

Ґватемаля (С. П.) — До залитої сонцем Ґватемалі з'їхалися 30 листопада ц. р. представники континентів на засідання Екзекутиви ВАКЛ (Світової Антикомуністичної Ліґи) в днях 1, 2 і 3 грудня, членом якої від поневолених народів в СССР і т. зв. сателітних країн є голова АБН — Ярослав Стецько.

Засідання Екзекутиви з участю біля тридцятки представників — ґватемальських лідерів відбувалися в приміщенні ґватемальського парляменту. Засідання відкрив вступним словом містоголова парляменту інж. Гектор Андраде Урреіхоля. Після нього промовляли почесний голова Ліґи д-р Ку Ченґканґ і секретар Конференції Антикомуністичних Організацій Південної Америки — проф. Рафаель Родріґез. З окремим словом виступив генеральний секретар Молоді ВАКЛ мексиканець Хавієр Аґіляр. Сесіями проводив голова Ліґи проф. Раймондо Ґереро із Мехіка, який минулого року був організатором міжнародної конференції в Мехіко.

На порядку триденних нарад стояло: відчитання протоколу із засідань Екзекутиви ВАКЛ у Вашинґтоні 17 вересня ц. р., випрацювання програми міжнародної конференції, що має відбутися у Вашинґтоні 1974 р., бюджетні справи, листа різної катеґорії членів ВАКЛ, схвалення програми конференції молоді, дискусія над сучасною міжнародною ситуацією та опрацювання комунікату для преси окремо обраною комісією. До комісії для опрацювання комунікату була обрана і представниця поневолених націй мґр Слава Стецько. Конференцію у Вашинґтоні підготовляє безпосередньо Американська Рада Свободи, головою якої є ген. Томас Лейн.

Комунікат стверджує, що „Екзекутива Світової Ліґи незмінно деклярує свою підтримку поневоленим народам, які від довгих років терплять московсько-комуністичний гніт. Екзекутива найсуворіше засуджує варварське поневолення народів, а зокрема переслідування інтелектуалістів і мистців, диявольське запроторення політичних в'язнів до психіятричних клінік та взагалі жорстоке переслідування патріотів під російсько-комуністичним режимом в Україні, Литві, Азербайджані та в інших поневолених країнах".

У комунікаті, який підписала Екзекутива, складена із 13 членів — представників континентів і почесної президії, є також становище до подій у В'єтнамі, до врятування від комуни Чіле. Нарада висловлюється за скріплення НАТО, вказує на інфільтрацію вільного світу із Москви і Пекіну, та на потребу скріплення спільного фронту в боротьбі за людські права і права народів на самостійне життя націй у цілому світі.

Усі проєкти представника АБН і України були зокрема сильно підтримувані головою Ліґи проф. Ваймундо Ґереро, представником Японії Осамі Кубокі, представником вільної Европи п-і Сузанною Лябен, яка брала участь в нарадах в заступстві міністра Івана Маттео Льомбардо з Італії, який захворів.

Голова ґватемальського парляменту, національний герой, який вславився в боях з комуністичними партизанами, які хотіли захопити країну, як це сталося з Кубою, Маріо Алярсон, прийняв усіх делеґатів у себе в

(Закінчення на стор. 3-ій)

Кіссінджер переговорював з Ле Дук То

Париж. — В дорозі до Женеви, державний секретар ЗСА Генрі Кіссінджер зупинився в Парижі, де відбув чотирогодинну розмову з представником північнов'єтнамського уряду Ле Дук То. Ця розмова мала за завдання з'ясувати становище Північного В'єтнаму до подій у Південному В'єтнамі, де ситуація щораз то більше загострюється і де навіть сподіються нової комуністичної офензиви. Розмови мали стисло таємний характер і ніяких подробиць ні Кіссінджер, ні Ле Дук То не подали до преси. У розмовах брав участь американський амбасадор в Сайґоні Ґреґам Мартін.

Користаючи з перебування в Парижі, Г. Кіссінджер мав також розмову з французьким міністром фінансів та понад годинну розмову з президентом Помпіду. Згідно з французькими інформаціями, темою розмов були події на Близькому Сході та питання взаємин між ЗСА і державами Европейського Спільного Ринку.

Головна радна Анна Гарас змагається за організаційне першенство УНС

Джерзі Ситі. — Як відомо з попередніх проголошень, в другій половині цього року йде завзяте змагання поміж союзовими діячами за першенство у передконвенційній і передювілейній кампанії за дальше збільшення УНСоюзу. Поміж першунами цієї кампанії знаходиться також ряд жінок, які не уступаються перед організаторами чоловіками. До перших поміж усіми організаторами і першою між жінками є відома від ряду років союзова секретарка, організаторка, а в останній каденції головна радна й голова своєї союзової Округи в Аллентавні, пані Анна Гарас, яка знову надіслала до головної канцелярії подання дальших 20 нових членів, яких вона здобула впродовж грудня. Загальна сума забезпечення цих двадцяти членів виносить 64,000 дол. в цьому 29,000 дол життєвого забезпечення. Разом цілорічний здобуток пані Гарас на сьогоднішній день виносить 68 нових членів УНСоюзу.

Анна Гарас

Саймон закликає обмежити закупи бензини до 10 ґальонів на тиждень

Вашинґтон. — У четвер, 20-го грудня, Вілліям Саймон, голова Федерального Енерґетичного Управління, закликав водіїв авт добровільно обмежити закупи бензини до 10 ґальонів на тиждень, щоб в такий спосіб оминути потребу примусового раціонування. Він сказав, що розуміє, що деякі особи мусітимуть вживати більше ніж десять ґальонів, наприклад, ті, що не можуть користуватися засобами масової транспортації, а живуть далеко від місця затруднення, або ті, що не можуть користуватися спільним автом, але натомість багато інших можуть вживати навіть менше, ніж десять ґальонів на тиждень. Це добровільне обмеження закупів може зменшити споживання бензини на 20 відсотків, сказав Саймон. Тепер, американці пересічно вживають 14.5 ґальона на тиждень на авто.

Під час цієї пресової конференції Саймон також звернувся до власників бензинових стацій, щоб обмежили продаж бензини до 10 ґальонів на авто. Він заявив, що на теперішній час, це обмеження на продаж бензини буде добровільним, але коли законопроєкт, який надавав би президентові Ніксонові надзвичайні повновласті в зв'язку з енерґетичною кризою, стане законом, то це обмеження буде примусовим. Між іншим, Спільна комісія обох Палат Конґресу в середу, 19-го грудня, схвалила компромісову версію цього законопроєкту та передала проєкт Сенатові та Палаті Репрезентантів для ратифікації. Обидві Палати Конґресу мали голосувати над цим компромісовим проєктом в п'ятницю, 21 грудня, а опісля законопроєкт піде до президента Ніксона для підпису.

Голова Федерального Енерґетичного Управління також заявив, що до 31 грудня ц. р. видасть заяву в справі раціонування бензини, але сказав, що коли населення вповні буде співпрацювати з Урядом щодо заощаджування пального, то не треба буде встановляти примусового раціонування бензини.

Конґрес проголосував 5.78 більйона на закордонну допомогу

Вашинґтон. — У середу, 20-го грудня Конґрес схвалив компромісовий проєкт, який на поточний бюджетовий рік призначає 5.78 більйона долярів на закордонну допомогу. Ця сума є на понад більйон долярів менша від тієї, яку запропонував Білий Дім. Тепер законопроєкт буде переданий президентові Ніксонові.

Проголосовані 5.78 більйона долярів призначені на економічну та військову допомогу для близько 20-ти „приязних держав". Але майже половина цієї суми піде на допомогу для Ізраїля. Наприклад, 2.2 більйона призначено на наглу військову допомогу в зв'язку з недавньою війною на Близькому Сході, 300 мільйонів військового кредиту призначено на закуп зброї, 50 мільйонів на економічну допомогу та 36.5 мільйона на допомогу совєтським жидам, які еміґрували до Ізраїля. За твердженням прихильників Ізраїля в обох Палатах Конґресу, така велика сума допомоги конечна, щоб запобігти совєтській перевазі на Близькому Сході.

В той самий час Конґрес для всіх інших „приязних держав" зменшив військову допомогу, бо на цю ціль призначив тільки 450 мільйонів, на 235 мільйонів менше, ніж вимагав Уряд президента Ніксона. 450 мільйонів є компромісова сума, бо Сенат хотів призначити тільки 300 мільйонів, а Палата Репрезентантів пропонувала 500 мільйонів. Конґрес також відкинув пропозицію Білого Дому, щоб призначити 200 мільйонів на наглу військову допомогу для Камбоджі. Натомість обидві Палати Конґресу рішили дозволити Департаментові оборони передати Камбоджі зброю та амуніцію, яку Пентаґон має в запасі, у вартості 200 мільйонів долярів. Отже, Камбоджа має дістати зброю, але не гроші.

Компромісовий проєкт відкинув пропозицію Сенату, щоб затримати всю військову допомогу, призначену для Чіле. Як сказано, компромісовий проєкт тепер ще мусить бути підписаний президентом Ніксоном.

МИКОЛА МАТІІВ-МЕЛЬНИК.

ЗОРЯ ЗІЙШЛА

Зоря зійшла на гори й доли,
Як Ти прийшов на землю, Христе,
И розтлілось ясно, як ніколи,
Її проміння золотисте.

І всі питались в просонні:
Чому на небі путь огненна —
І грають арфи невгомонні
И дрожить в основах вся вселенна?
. . . І взнали вже, що Ти на муки,
На бій з неправдою вродився
І — вже за меч хапались дуки
І — лиш пастух Тобі вклонився.

І бій настав — як лиш на лаві
Засів Ти у синедріоні . . .
І Юда . . . і Пилат лукавий . . .
І Хрест . . . і кров . . . на Твоїм лоні . . .

Та — хоч пекла з тернів корона,
И Тебе зневажили і вбили —
То Ти на страх їм встав з могили
І хрест Твій поконав Нерона!

В ЖЕНЕВІ ПОЧАЛАСЯ МИРНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Женева. — Згідно з наміченим і узгідненим між заінтересованими сторонами пляном, мирна конференція між Ізраїлем та арабськими державами Єгиптом і Йорданією почалася в Женеві з сорокхвилинним опізненням перед полуднем 21 грудня. Конференція почалася при співучасти генерального секретаря Об'єднаних Націй Курта Вальдгайма та державного секретаря ЗСА Генрі Кіссінджера і міністра закордонних справ СССР А. Громика. На конференції не заступлена Сирія, але сирійський уряд поінформував, що у випадку, коли виявиться, що з боку Ізраїля є „добра воля" досягнути погодження, Сирія вишле свою делеґацію. Єгипетську делеґацію очолює міністер закордонних справ Ісмаїл Фагмі, йорданську — міністер закордонних справ Абдель Монем Ріфай, а ізраїльську — міністер закордонних справ Абба Ібан .Як відомо, конференція на початку має обмежитися до процедуральних справ, а займеться засадничими проблемами щойно після виборів в Ізраїлі 31 грудня. Формально конференція має за свою вихідну базу резолюцію Ради Безпеки Об'єднаних Націй з 22-го листопада 1967 року, схвалену після т. зв. шостиденної ізраїльсько - арабської війни. Ця резолюція вимагає від Ізраїля відтягнути свої війська з всіх окупованих арабських територій, а також закінчити стан війни і забезпечити на Близькому Сході мир на засаді пошанування суверенности, територіяльної інтеґральности та політичної незалежности всіх держав на цьому просторі. У той час, коли араби вимагають переведення в життя цієї резолюції ОН, Ізраїль, згоджуючися в принципі на звільнення арабських територій, хоче добитися зміни своїх кордонів арабським коштом, щоб краще забезпечити країну перед несподіваним новим нападом. Крім того Ізраїль не хоче звільнити східньої частини Єрусалиму, тобто відкидає найосновніше арабське домагання. Всі ці складні питання мусять бути розв'язані, якщо женевська мирна конференція має успішно закінчитися.

Еспанський прем'єр загинув в атентаті

Мадрид. — Ранком 20-го грудня на вулиці у висліді бомбового атентату був важко поранений і небаром помер у лікарні еспанський прем'єр адмірал Люї Карреро Блянко. Разом з ним загинули водій автомашини та члени поліційної охорони. Згідно із здогадами еспанської поліції, атентат підготовила баскійська терористична організація Е. Т. А. („Баскійська нація і свобода"). 70-літній еспанський прем'єр був фактичним керманичем Еспанії на місце постарілого і хворого диктатора Франціска Франка. Його ненадійна смерть з рук атентатчиків в деякій мірі відхилила заслону нездорових внутрішніх відносин в Еспанії, де щораз то більше скріплюються протирежимні сили. Як відомо, 20 грудня в Мадриді мав початися процес проти десять лідерів опозиційного до Франка руху, які розвивали свою діяльність серед еспанського робітництва. Люї Каррера Блянка вважалося наступником 81-літнього диктатора, який мав у випадку його смерти перебрати в Еспанії владу в свої руки. Номінально, після смерти Франка на чолі Еспанії мав би стати принц Хуан Карльос де Бурбон, але реальна влада мала б бути в руках прем'єра Блянко. Його смерть створила нову внутрішню ситуацію і нові можливості для 36-літнього принца.

Похорони вбитого прем'єра відбулися 21 грудня з участю представників заприязнених з Еспанією держав. Уряд ЗСА на похоронах репрезентував віцепрезидент Джералд Форд.

Роля басків в атентаті нез'ясована

Бордо, Франція. — Незважаючи на заяву керівництва баскійської терористичної організації Е. Т. А. про те, що їхня організація підготовила і виконала атентат на еспанського прем'єра, еспанські чинники не приймають цієї інформації за добру монету. Оспорюють також правдивість цього повідомлення, зглядно претенсій Е. Т. А., інші баскійські політичні лідери в екзилі. За їхніми інформаціями, баски не мають ніякого відношення до атентату.

НА ЗАХІД ДІСТАЛАСЯ ДАЛЬША ЧАСТИНА СПОМИНІВ ДАНИЛА ШУМУКА

(УІС „Смолоскип"). — „Після вже відбутих 27 років важкої неволі в Польщі, в німецькому лаґері військовополонених і в Росії мені доведеться доживати свій вік у тяжкій неволі. Я йду на це свідомо. Я зобов'язаний сам розповісти громадськості про все те, що спонукало мене піти тим шляхом, яким я пішов, шляхом пошуків істини і боротьби за неї", — пише в продовженні своїх споминів Данило Шумук. Осінню 1973 року на Захід дісталося 427 сторінки споминів Данила Л. Шумука. Вони охоплювали воєнні роки участи Д. Шумука в українському повстанчому русі і роки його першого ув'язнення (1945-1956).

Дальша частина споминів Д. Шумука має 159 сторінок машинопису, а разом з попередньою частиною — 586 сторінок. Книга ця, яка мала появитися до кінця 1973 р. у Видавництві „Смолоскип" ім. В. Симоненка, в зв'язку з одержанням дальшої частини споминів, вийде з друку з кінцем січня 1974 року.

Дальша частина споминів Д. Шумука починається 1956 роком, коли в сотні концентраційних таборів СССР виїхали спеціяльні комісії Верховної Ради СССР для розгляду судових справ політв'язнів. В цій частині Д. Шумук присвячує багато уваги ідеологічно - політичним роздумам.

На 435-ій сторінці він пише: „Мабуть нічого на землі не має настільки святого, щоб люди не могли загидити. Брудні руки забруднюють усе, чого тільки вони торкнуться, так що сама суть добра і зла таїться не в ідеологіях, а в людях. Жадна ідеологія не здібна оточити брудної людини, а брудна людина зовсім легко знечищує і найчистішу ідеологію".

Д. Шумук з великим чуттям розказує, як в 1956 році прийшла до сотень тисяч в'язнів довгождана воля. Немов передчуваючи поворот до сталінізму в 70-их роках, повертаючись в Україну, він роздумував: „Як довго не заплямують ганьбою всіх взагалі і кожного зокрема, хто організував голод у тридцятих роках і хто віднімав хліб від тих, що його виростали, і хто в 1937 році і пізніше арештовував, знущався по тюрмах і лаґерах та розстрілював ні в чому невинних інтеліґентів і чесних трударів міста і села, так довго існуватиме небезпека відновлення тиранії. Величезна армія неназваних злочинців пляномірно розставлена верховним тираном від верху донизу, лише причаїлася в очікуванні сприятливої миті, щоб знову стати на ввесь зріст і продовжувати свою чорну справу".

На 450-ій сторінці Д. Шумук пише: „Про боротьбу власовців проти Радянської Армії і їх звірства не видають брошур, не пишуть в журналах і газетах. Про Власова та взагалі власовців уже ніхто ніде і не згадує. А про бандерівців і українських „буржуазних націоналістів" ще й досі не перестали видавати великим тиражем десятки брошур і

(Закінчення на стор. 4-ій)

Центральний комітет Комуністичної партії Ізраїлю виступає проти власного уряду

Рим. — Совєтська пресова аґенція ТАСС розіслала західній пресі пресове повідомлення, в якому говориться, що Комуністична партія Ізраїлю відбула на початку грудня 1973 р. свій 10-ий пленум, який прийняв резолюцію присвячену подіям на Близькому Сході. Резолюція закликає „всі проґресивні сили світу" до спільної боротьби проти „авантюристичної офіційної політики, яку уособлюють такі діячі, як Голда Меїр та інші". Автори резолюції пропонують ізраїльському урядові провести радикальні зміни офіційної політики Ізраїлю, виведення військ з усіх територій окупованих у 1967 р. і визнання законних прав арабського народу Палестини. ЦК КПІ стверджує, що час працює не на користь уряду Ізраїлю. Продовжування окупації арабських земель — говориться в документі — „призвело до міжнародної ізоляції Ізраїлю, до загострення енерґетичної кризи, зростання гніву всіх миролюбних народів проти ізраїльських правителів". Не забули автори резолюції і за дружбу з „великим російським народом" і високо оцінили „миролюбну політику СССР, який виступає на захист прав усіх народів і держав", засуджуючи рівночасно „загарбницьку політику Ізраїлю, яка суперечить інтересам самого ізраїльського народу". Резолюція ЦК КПІ кінчається висловом вдячности народові і урядові СССР за витворену атмосферу „для мирного полагодження близько - східнього конфлікту".

Президія СПУ намітила плян діяльности

Київ. — Газета „Літературна Україна" з 14 грудня повідомила про засідання президії правління Спілки письменників України (СПУ), що відбулося 7 грудня. У повідомленні говориться про плян діяльности Спілки на перше півріччя 1974 року, який включає проведення об'єднаного пленуму правлінь Спілок письменників, кінематографістів та мистців України, спільну нараду секції поезії СПУ та композиторів Києва, нараду працівників видавництв художньої літератури та редакторів спілчанських друкованих органів. У квітні 1974 року передбачено провести республіканську нараду молодих письменників.

На засіданні покликано раду Бюра пропаґанди художньої літератури Спілки письменників України, яку очолив І. Солдатенко. Його заступниками є Ю. Бедзик та П. Осадчук. У зв'язку з 40-річчям журналу „Донбас", відзначено грамотою першого редактора журналу Івана Ле. Президія Спілки звільнила зі складу редакційної колеґії „Донбасу" Ф. Ревенка, призначаючи на його місце Є. Летюка. Ф. Ревенка звільнено, як пише „Літературна Україна", — „на власне прохання". До Спілки прийнято таких нових членів: О. Васильківського, І. Григурка, С. Зінчука, В. Зленка, М. Селезньова, В. Чудного та В. Шевченка.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n. Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

БОГДАН ЛЕПКИЙ

ЧИ ИДЕТЕ З КОЛЯДОЮ?

Далекий-світ, великий гас,
Пливуть літа рікою...
Гей! Що гувати там у вас?
Чи йдете з колядою?
Чи ще живий Федір, Юрко,
І наш сусід Зарігний?
Чи й нині, як колись давно,
Співають: „Бог Предвігний"?
Чи й нині мерехтять зірки
Над хаткою старою?...
Гей, краю мій, не знаєш ти,
Як тужу за тобою!

∴

До святої вегері сідали
Ми колись при власному столі,
„Бог Предвігний" нам колядували
Під вікном колядники малі.
По вегері ми йшли до церкви,
Сяли зорі і мороз скрипів, —
Нині в хмарах зорі нам померкли,
Білий сніг від кривди погорнів,
З дзвіниць наших поздіймали дзвони,
Замість дзвона висить мотузок,
І від Сяну до Дону проклони
Гомонять з різдвяних колядок...

Традиційна коляда

Одною з найкращих і найбільш зворушливих форм нашого щорічного святкування Різдва Христового є наші традиційні колядки. Здається, що наш нарід спромігся на найкраще, як своїм змістом, так і своїми мелодіями, щоб прославити воплоченого Бога. Власне ці наші колядки є наче тим духовим вузлом, що зв'язує нас усіх в дану велику родину. Що більше, вони є й своєрідним лучником між поколіннями.

Але з цими нашими традиційними колядками зв'язана ще одна наша благородна традиція: „коляда" у формі пожертв на добрі цілі — на церкву, на наші культурні виховні, молодечі та інші установи. Колись в Західній Україні різдвяна коляда — пожертви традиційно належали „Рідній Школі". Між українцями в Америці того роду коляда-пожертви традиційно найбільше зв'язані з нашими харитативними потребами і цілями. Від років у нас, в нашій пресі, в різдвяному часі повторюється те саме: „Вся цьогорічна коляда на допомогові цілі Злученого Українського Американського Допомогового Комітету!" Власне завдяки цій коляді-пожертвам на цілі ЗУАДКомітету в трудних і трагічних повоєнних роках тисячі наших скитальців могли дістати бодай найконечнішу допомогу і десяткам тисяч ЗУАДКомітет допоміг переїхати на постійне поселення та зажити новим життям в Новому Світі. А як кілька років тому наших братів в Югославії навістило велике нещастя із землетрусом, тоді той же ЗУАДКомітет знову доказав допомогового майже чуда.

Пригадуємо нашу традиційну коляду на допомогові цілі ЗУАДКомітету і в цьому році. Слава Богові, що між нами самими немає багато таких, які потребували б допомоги, хоча і таких не бракує. Але нашу коляду-допомогу з найбільшою радістю і вдячністю прийняли б всі ті наші брати і сестри, прийняли б діти і старші віком, що в потребі, також по інших країнах. То ж, під час цьогорічних Різдвяних Свят, співаючи по церквах і домах наші чудові, традиційні колядки, не забудьмо і за зв'язану з ними традицію пожертв на добрі цілі, в цьому і на харитативні цілі нашого ЗУАДКомітету.

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ! СЛАВІТЕ ЙОГО!

Мирна конференція в Женеві

На шляху ізраїльсько - арабських взаємин мирна конференція, яка почалася в п'ятницю 21 грудня в Женеві, є безперечним зворотним пунктом. Очевидно, враховуючи існуюче загострення у взаєминах між ізраїльтянами й арабами та на неприховуванні тенденції серед арабів добитися ліквідації ізраїльської держави на Близькому Сході, треба бути дуже обережним у будь-яких оцінках, чи передбачуваннях. Дуже легко може заіснувати ситуація, коли з таким зусиллям склицана мирна конференція розіб'ється об спротив сторін. На таку можливість виразно вказують події на теперішніх фронтових лініях між Ізраїлем та Єгиптом, Сирією і Йорданією. Має свою неґативну вимову цей факт, що у початковій фазі конференції не бере участи Сирія, уряд якої формально заявив, що ця конференція нічого доброго не може принести для арабської справи.

Не є таємницею, що головними силами, які можуть цю мирову конференцію допровадити до позитивного вислідy, або спричинитися до її невдачі — є З'єднані Стейти Америки та Совєтський Союз. Ця їхня роля маніфестується назовні в цьому, що міністри закордонних справ цих двох держав є ко-головами конференції, яка формально відбувається під протекторатом Об'єднаних Націй і за свою основу має стосовні резолюції Ради Безпеки та Генеральної Асамблеї ОН. Державний секретар ЗСА Генрі Кіссінджер досягнув великого дипломатичного успіху, коли зумів допровадити до того, що мирова конференція таки почалася. Не менших зусиль і мистецтва буде потрібно, щоб її допровадити до успішного завершення і до стабілізації відносин на Близькому Сході.

Критичним пунктом конференції буде питання звільнення Ізраїлем окупованих у війні 1967 року арабських територій, включно зі східньою частиною Єрусалиму. Для арабської сторони це є мінімум у вимогах. В оцінці Ізраїля — це є максимум, на який Ізраїль, з погляду національної безпеки, не може при ніяких передумовах погодитися. Є ясною справа, що Ізраїль мусітиме звільнити захоплені арабські території, але ніхто не може чогось певного сказати про, які кордони Ізраїль остаточно погодиться заакцептувати, а в першій мірі, чи погодиться віддати арабам східню частину Єрусалиму. Це саме стосується Голянських висот й ізраїльсько - сирійського кордону. Коментатори вважають, що мирові переговори в Женеві можуть тривати довгий час, можливо і довше одного року. Якщо у першій стадії, зараз після того, як в Ізраїлі відбудуться вибори і буде оформлений новий уряд, або дотеперішній дістане поновлення мандату, — обидві сторони зуміють договоритися щодо відтягнення військ і на створення демілітаризованої зони під посторонньою контролею і коли Єгипет матиме змогу урухомити Суецький канал, — женевські переговори без огляду на те, як довго вони не триватимуть, матимуть вигляди на успіх.

СОБОРНЕ РІЗДВЯНЕ ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ІЄРАРХІЇ

Всечеснішим Отцям Духовним, Преподобним Ченцям і Черницям та всім Вірним Помісної Української Католицької Церкви ***МИР У ГОСПОДІ І НАШЕ АРХИЄРЕЙСЬКЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ!***

„В началі було Слово . . . І Слово було Бог. Воно було споконвіку в Бога . . . В Ньому було життя, і життя було світло людям" (Йо. 1, 1-3). Так на підставі Христової проповіді і під впливом Святого Духа описує св. Йоан Євангелист другу Особу Божу, Премудрість, Боже Слово перед воплоченням. Прийшов час, тому 1973 років: „І Слово тілом стало і вселилося в нас, і ми виділи славу Його, славу — як Єдинородного Отця, повне благодаті й істини" (Йо. 1, 14). Яка причина, що „Бог Предвічний народився"? Кожного дня повторяємо цю відповідь у нашім „Вірую": „Він задля нас людей і нашого ради спасіння зійшов із небес, і воплотився з Духа Святого і Марії Діви, і стався чоловіком".

Великі й незглибимі це таїнства. Жаден мистець ані кистю ані словом не міг цього змалювати, а побожний богослов і святець, який уложив службу на Різдво Христове, висказав це тільки подивом і захопленням:

Хай погує небо, хай погує земля,
Хай зрушаться основи,
Хай задрожать усі глибини землі:
Той, що могугою рукою все сотворив,
Являється твором утроби!
О, глибино багатства й премудрости й розуму Божого!
Бо незглибимі судьби Його і недослідимі дороги Його!

З цього таїнства, що „Слово тілом сталося і вселилося в нас, кожний із нас стільки розуміє, скільки віри має, скільки підпорядковує свій розум Божому авторитетові, скільки вдумується в слово Боже, скільки слухає навчання Церкви святої і скільки уникає всього того, що противиться Божій правді.

Сам прихід на землю Сина Божого, нашого Спасителя, свв. Євангелисти Матей і Лука подають у такій лагідній, приступній, прямо ліричній формі:

Дев'ять місяців перед народженням з'являється Діві Марії в Назареті архангел Гавриїл та звіщає їй: „Дух Святий найде на тебе і сила Всевишнього отінить тебе . . . і ось зачнеш в утробі і породиш сина і наречеш ім'я йому Ісус" (Лук. 1, 35 і 31). На все це відповіла Діва Марія: „Я раба Господня, нехай буде мені по глаголу твоєму" (1, 38). Тоді то здійснилося сказане св. Йоаном: „І Слово тілом сталося і вселилося в нас".

Від тоді велика радість запанувала і в небі між ангелами, і на землі, і в аді, де перебували Адам і Ева та всі праведники, що так дуже очікували цієї хвилі. Діва Марія спішить до тітки Єлисавети і, звістивши їй цю надзвичайну вістку, прославляє Божу доброту: „Величить душа моя Господа і возрадувався дух мій у Бозі Спасі моїм . . ." (Лук. 46-47).

Коли Христос народився у Вифлеємі, у печері, то Пречиста Діва Марія „сповила його та поклала в ясла, бо не було вже їм місця в заїзді" (2, 7). Над цією печерою явилося багато ангелів, херувимів, серафимів всього небесного війська і хвалили Бога, промовляючи: „Слава на висотах Богу і на землі мир людям Його вподобання" (2, 14). Цю радісну вістку ангели звіщають також людям, пастирям, що пасли свої стада недалеко цієї печери: „Звіщаю вам велику радість, що буде радістю всього народу: „Сьогодні народився вам Спаситель, Він же Христос Господь" (2, 11). Вони пішли, знайшли Дитятко, поклонилися, привітали, помолилися, зложили свої дари та, повертаючись до своїх зайнять, „прославляли й хвалили Бога за все, що чули й бачили" (2, 20).

Дещо пізніше, коли опорожнилися доми, св. Родина вже перенеслася з печери до Вифлеєму, до хати, і тоді прийшли з далекого Сходу три мудреці і, побачивши Дитятко Ісуса, дуже втішилися і, „впавши на коліна, поклонилися Йому, і відкривши скарби свої, принесли Йому дари: золото, і ладан, і миро" (Мат. 2, 11).

Завершення цієї різдвяної радости є події 40-го дня по народженні Ісуса Христа, коли св. Йосиф і Пречиста Діва Марія принесли Його до єрусалимської святині, щоб зложити за Нього голуби в жертву. Ось тоді приходять праведний Симеон та пророчиця Анна. Праведний Симеон взяв Дитятко на руки, „благодарив Бога і мовив: „Нині відпускаєш раба Твого, Владико. . . . бо виділи мої очі спасення Твоє, яке Ти приготував для всіх людей . . ." (Лук. 2, 29-31).

Так гарно закінчується цей різдвяний період у свв. Євангелистів, і так бажає св. Церква, щоб ми все це пережили нашою вірою, щоб ми разом зі св. Йосифом і Пречистою Дівою Марією наповнилися радістю і вдячністю для Господа Бога та щоб разом із ангелами й пастирями прославляли Його.

Дорогі в Христі Браття і Сестри! Ідім слідами пастирів і мудреців, не жаліймо ні часу ні труду в цю Різдвяну ніч, чи то при святій вечері, чи то в часі Богослужень, і ті, що в рідній Україні або десь на далекому Сибірі, Казахстані й Полярії, або розсіяні по цілому світі. Злучімся разом із Дитятком-Ісус, бо через Нього ми всі надприродно й таємно є з'єднані внутрішньо, і тими самими Тайнами, і тією самою благодаттю. З довір'ям представляймо Йому всі наші справи і благаймо про поміч. Тоді засіємо правдивою радістю. Замість золота, мира й кадила принесім Йому в дарі наше праведне життя, наші добрі постанови, любов Бога, своєї Церкви, своїх братів і свого народу.

Однак у переказі цієї величної, благодатної і радісної події не бракує також і сумних сторінок. Все, що гарне, радісне, походить від Господа Бога або від людей, що слухають Божого голосу. Тому пастирі йдуть серед ночі з поклоном до печери, тому з далекого Сходу йдуть мудреці з поклоном і несуть дари. Але коли св. Родина шукає за приміщенням, то не було для них місця, ані серед їхніх родичів, ані навіть у гостинниці. Це вказує на брак любови ближнього, брак милосердя і співчуття. Це вияв великого самолюбства.

А вже ж правдивим злющим скреготом у цій радісній події є особа хитрого й жорстокого Ірода, тодішнього юдейського володаря. Коли Ірод довідався про народження „царя юдейського", то у своїй підозрінності, що це його можливий суперник, „стривожився, і ввесь Єрусалим із ним" (Мат. 2, 3). Відтепер він робить усе можливе, щоб знищити свого мнимого ворога, аж остаточно рішається на страшний злочин, бо „розгнівався дуже і післав повбивати всіх дітей, що були у Вифлеємі" (Мт. 2, 16). Так, Ісус Христос був цар юдейський, але, як опісля Він відповість Пилатові, „Царство моє не від світу цього . . . Я на те родився, і на те прийшов у світ, щоб свідчити істину" (Ів. 18, 36-37). Ісус Христос для всіх людей, і для Ірода, є Спасителем, Божественним Учителем, але щоб це пізнати, треба бути людяним, мати любов до других людей, піддатися діянню Божої ласки, треба мати віру, як це було з пастирями й з трьома мудрецями. Який великий був би Ірод, коли б він прилучився до трьох мудреців і пішов з поклоном до Вифлеєму . . . Тим часом він записався в історію як несправедливий, жорстокий і злочинний володар.

На жаль, такі жорстокі володарі, а не раз цілі суспільні системи, появляються в історії і спричинюють багато нещастя. Недавно ми були свідками страшних злочинів, яких довершив націонал-соціялізм. Сьогодні наш народ і наша Церква переходять найтрудніший період через безбожництво.

Дорогі Браття і Сестри! Ми, Ваші владики, на останньому, VI Синоді застановлялися над дуже важким положенням нашої Церкви на Рідних Землях. З великим жалем та з болем серця ствердили, що вже ось 34 роки триває це нелюдське й жорстоке переслідування і нищення нашої Церкви, яка має за собою тисячолітнє існування серед свого народу, і є його невід'ємною частиною і власністю та надалі терпить це несправедливе переслідування. Він положив „гори трупів і ріки крови" — як висказався наш Блаж. Верховний Архиєпископ і Митрополит Кир Йосиф перед владиками цілого світу.

В останніх роках здавалося, що є якась полегша, що наближається якась позитивна розв'язка, але, на жаль, це тільки здавалося. Наша Церква надалі не має правного становища, є заборонена, так що заявитися католиком українського обряду є злочином. Всі наші церкви відібрані, а наші священики не мають до них доступу. В останніх часах разом із русифікаційними акціями й переслідуваннями наших свідомих, провідних людей, іде нова хвиля переслідувань наших священиків і світських апостолів. За те, що наш священик охристить дитину, звінчає молодят, чи відправить у приватній хаті Службу Божу, то чекає його т. зв. державний „суд", що карає тюрмою, засланням, позбавленням усяких прав, найменше на три роки. Ось такі часи переживає сьогодні наш народ і наша Церква, коли так багато говориться про справедливість, мир між народами, права людини, гуманізм та демократію. Все це ще тим сумніше й трагічне, що нізвідки не видно помочі ані співчуття. Коли в 1945 р. прийшли до Риму перші вістки про плянове нищення нашої Церкви, про арешти владик, тоді Папа Пій XII видав торжественну енцикліку „До всіх Східніх Церков", звернену до всієї ієрархії Католицької Церкви, в якій рішучо осудив переслідування віри та закликав до молитов за Українську Церкву: „Бо з великим смутком ми довідалися — пише Папа в енцикліці — що найдорожчі наші браття і сини українського народу терплять тяжкі переслідування задля своєї вірности до Апостольського Престола . . . А ці утиски й переслідування тим більше нас прибивають, що майже всі народи світу на врочистих зібраннях своїх висланників заявили (мова про Об'єднані Нації і Права Людини), що ніколи не має бути переслідування релігії . . . Але випадки, на жаль, яких ми торкнулися так дуже й так гірко ослабили й майже відібрали цю надію і це наше довір'я, коли йде про український народ".

„Тому в цім дуже важкім нещасті — продовжує Папа Пій XII — коли людські сили видаються за слабі, нічого більше не лишається, Достойні Брати, як умильно благати Милосердного Бога, що вчинить бідним правосуддя і заступиться за право вбогих (Пс. 140, 13), щоб сам схотів ласкаво успокоїти цю люту бурю та й остаточно положити їй кінець".

Так писав Папа Пій XII у 1946 р., а сьогодні через різні політичні комбінації, через сильну, затуманюючу пропа-

(Закінгення на стор. 4-ій)

РІЗДВО ХРИСТОВЕ — ЦЕ МАНІФЕСТ БОЖОЇ ЛАСКИ, БОЖОГО СПАСІННЯ ТА ВИЗВОЛЕННЯ

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЄВАНГЕЛЬСЬКО-БАПТИСТСЬКОГО БРАТСТВА

Дорогі Брати та Сестри в Україні та в розсіянні сущі, покликані благодаттю Божою до вічного життя в Христі Ісусі!

В імені Всеукраїнського Євангельсько - Баптистського Братства вітаємо Вас із величним святом Різдва Христового та бажаємо Вам повноти радости в Вашому житті, в Вашій боротьбі за мир і справедливість у світі цьому. За волею Вічного Бога ми знову святкуємо і згадуємо цю неповторну й невмирущу подію Боговтілення, коли Бог Предвічний народився „І Слово сталося тілом, і перебувало між нами, повне благодаті та правди" (Ів. 1:14).

Ми живемо в часах, подібних до тих старинних часів, коли панувала неволя, гніт, коли зловіщий Ірод бажав знищити Самого Христа, — знищити Правду й ласку Божу, яка прийшла в світ у народженні Месії. Безбожжя, відступництво, матеріялізм закривають перед людством ту чарівну Зорю Різдва, яка вказує шлях мудрецям усіх часів до „дому хліба" (Вифлеєму), до життя правдивого, вічного, світлого та радісного. Бо народжений у яслах вифлиємських Христос — це життя, Він — все та в усьому на небі й на землі. Так як під час коронації царя проголошують його права та владу, так Іван Богослов, немов той архангел вічности, відкриває Євангелію Його Різдва з її найбільше могутнім благовістям, яке постійно освітлює віки: „Споконвіку було Слово, і Бог було Слово... і ми бачили славу Його, славу як Однородженого від Отця". А апостол Павло, для підсилення цього благовістя, говорить: „Бо то Ним створене все на небі й на землі, видиме й невидиме. Усе через Нього повстало і ніщо, що повстало, не повстало без Нього". Народжений Месія — це світло для світу. Послуговуючись величністю соняшної системи і всіх світил у поясненні Його слави, Він Сам говорить: „Я Світло для світу. Хто йде вслід за Мною, не буде ходити в темряві той, але матиме світло життя" (Ів. 8:12).

Різдво Христове — це маніфест Божої ласки, Божого спасіння та визволення. Христос прийшов, щоб „віднукати й спасти те, що загинуло. У народженні Христа ми маємо найбільше багатство — вічне життя.

Різдво Христове — це прихід Правди та справедливости в світ. Безбожники, відкидають Христа, забирають сутність, красу та все призначення життя. Бо забирати Христа з історії, це те саме, що забирати матерію з фізики, тепло з вогню, пахощі з квітів, числа з математики, думку з метафізики або розум із філософії. Історія світу без Христа — це демонський жарт. Без Христа нема волі сумління, волі думки, нема гуманних і альтруїстичних почуттів, нема життя, бо „життя тільки в Нім, а життя це є світлом людей".

Тільки в народженому в яслах вифлиємських — у Христі — здійснення всього того, про що звіщали пророки, оспівували поети, писали письменники та сподівалися філософи, — у Христі здійснення найвищих, найшляхетніших, найсвятіших поривань людського духа. Тому то з такою радістю ми оспівуємо, колядуючи, Різдво Христове і світло Вифлеємської Зорі:

„Світи, Зірко Вифлеємська,
Ясним сяйвом на наш Край,
Щоб в людських сумних серденьках
Знов воскрес небесний рай.

Де біда людей скувала,
Зірко, ясно там світи,
Щоб там воля вже настала,
Землю нашу освяти!"

Тому то подвижники за віру Христову й тепер співають пісню перемоги, пісню віри й посвяти своїм глибоким переконанням:

„Нас кайдани, мури, грати,
Не злякають, не страшні;
За Христа ми йдем страждати,
І не зрадим Йому, Ні!

Тому у ці святкові дні Різдва Христового й Ви, Брати та Сестри, радійте в Господі, будьте відважні, бо з нами Бог, Який світ переміг!

ХРИСТОС НАРОДИВСЯ — СЛАВТЕ ЙОГО!!!

Різдво Христове
Року Божого 1973

ПАСТОР ОЛЕКСА ГАРБУЗЮК
Голова Всеукраїнського Братства

МГР МИКОЛА БРИЧ
Генеральний секретар

Любов Коленська

ҐАЛЕРІЯ-РЕСТОРАН У МЕНДГАМІ

Ми у невеликій, але затишній кімнаті Ґалерії — ресторану в Мендгамі, Н. Дж. Повсюди тут у влаштуванні позначуються мотиви трипільської культури, помаранчово-цеглястих кольорів у чорно-білі узори. Зараз при вході, біля дверей вишивані рушники, подалі на фронті кімнати ватран, а вгорі понад ними поличка і там флякони наповнені польовими квітами - маками й волошками і колосками збіжжя. У самому центрі, на стіні привішена бандура.

На столиках скатерті в трипільські десені, червоні лямпадки і в них блимають свічечки. Біля накриття карта стравопису з обгорткою дереворізу Олени Кульчицької „Жінка зі снопом". На самій обгортці меню немає жадного слова, що зраджувало б, що це український ресторан, тільки одна страва подана як українська, а все ж репортери із різних американських газет („Санді Дейлі Рекорд", Вернардсвілл Нюз", Обсервер Трібюн", Ехос Сентінел", Гантердавн Рев'ю" та ін.) навіть на підставі цієї одної назви надали ресторанові назву українського. Біля нас увихаються дівчата у хвартушках у такі ж узори як на скатертях, а деякі з них у вишиваних блюзках, це студентки із вищих шкіл. Ще раз переглядаємо список потрав — вони українські, европейські і американські.

Несеться сильний відгомін українського слова, на залі багато наших професіоналістів. Вони принесли зі собою вино, бо власники ресторану ще не мають дозволу продавати алькогольні напитки. Чимраз гомінкіші розмови, дотепи, сміх...

На зовні, за вікном за ледь розхиленими завісами проблискують світла авт на рухливій дорозі ч. 24 - там пульсує життя Америки, тут у кімнаті — інший світ: інколи пропливає спокійна лірична українська пісня, а там вже несеться жвавий козачок, проноситься темпераментна народна пісня, мрійливо дзвенить танґо. Завважуємо як живо і весело, час до часу плескаючи до ритму в долоні, реагує молодь на ґітариста Анатоля і соліста Касанову — еспанця, що вивчив українську мову (ще недавно теолога, тепер працює над докторатом із суспільних наук) і нагадуються нам часи, коли вечорами ще молоді студенти перебували в европейській каварні і бурхливо та зі щирою радістю проводили час у своєму гурті. Тепер на зміну починають грати бандуристки сестри Олена і Віра Шумилович.

Ми не довго самі. До нас підходить, вітається і знайомиться властителька ресторану Ґалерія, Леся Матійцьо. Сівши коло нас, вона розказує нам як призвело до цього,що 29-го червня ц.р вона зі своїм чоловіком Петром і теперішнім співвласниками, її братом інж. Нестором Колцьом і його дружиною Магдою — вони відкрили це приміщення. Сьогодні вона і її чоловік провадять цим рестораном.

Лесі Матійцьо чоловік Петро, колишній грач копаного м'яча УСКУ, закінчив мистецьку школу в Ню Йорку. Леся Матійцьо покінчила Академію Мистецтва в Римі. Зокрема їй запам'ятався Свят Вечір в Римі. Усміхнувшись, вона пояснює, що там панувала дуже строга дисципліна, так що на Свят Вечері, біля столу сиділи тільки студентки і сестри, а зовсім окремо від них монахи і священики. До них тільки на хвилину зайшов Верховний Архиєпископ Йосиф Сліпий, щоб поділитися з ними просфорою і поблагословити їх. Слова Верховного, його поява глибоко закарбувалися у її пам'яті. Згадує вона також свої студійні часи в Римі, а зокрема скульптора українця Ярему Гарабача, кажучи: Він завжди ходив у вишиваній сорочці, завжди був повний дотепу і чудово говорив по-українськи. — Але й коли прислухуємось мові Лесі Матійцьо — вона пливе легко і свобідно.

На хвилину вона відходить від нас, щоб передати деякі інформації. Розглядаюся і бачу прапорці різних народів, а поміж ними на видному місці — синьожовтий...

Власниця ресторану повертається і закінчує розповідати нам, як то вона повернулася до Америки і надумалась відкрити ресторан, щоб „у ньому були не тільки добірні українсько-европейські страви, але й, щоб показати не-українцям атрактивність і високий позем української культури". По цих словах Леся Матійцьо підводиться і провадить нас до окремої кімнати, ще невеликої мистецької ґалерії. Зараз при вході, у різьблених рамах образ „В'їзд Богдана Хмельницького до Києва." У ґалерії, на одній стіні емалії і скульптури в металі Шонк-Русича, поруч графіка Лесі Матійцьо і графіка (між нею автопортрет) Мірка Пелешенка,а далі на стені вишивки, гуцульська різьба, писанки. Усі експонати згори освічені кольоровими жарівками. Власниця розказує нам, що в них плянування на майбутнє, очевидно як тільки зростуть фінанси, розбудувати ресторан і ґалерію тим більше, що трапляється багато покупців, зокрема не-українців, що зацікавлені цими експонатами і вони закуповують їх, так, що постійно доводиться замінювати їх новими.

Тут зустрічаємо її брата інж. Петра Колця. Він оживлено розкриває їхні пляни на недалеке, майбутнє. От, запляновано виступи танцюристів із виконанням українських танків, стараються затруднити скрипаля-соліста, щоб приґравав на вечері, а дні від 24-го грудня до 6-го січня включно, проходитимуть під знаком давніх різдвяних українських традицій, на Свят Вечір подаватимуть 12 різдвяних потрав.

Коли входимо до кімнати, там вже знову ґрають на бандурах і співають сестри Олена і Віра Шумилович. Сідаємо біля столика і слухаємо їхнього репертуару. Близько, таки зараз поруч нас американське товариство. Звідтіля проноситься вигук: „Браво, чудово!" А потім звертається один чоловік із цього товариства до Лесі

(Закінгення на стор. 3-ій)

ЕКЗЕКУТИВА WAKL ВІДБУЛА НАРАДИ В ҐВАТЕМАЛІ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

хаті вечерею. Його дружина розмовляла за нього. Всі його співробітники це дуже молоді люди, пересічно 25 до 30 років. Вони націоналісти. Люблять свою батьківщину, горді на неї. Їх цікавила дуже боротьба української нації за свою незалежність. Раділи, що можуть розказати, що вже знають про Україну. Переважно це були історичні і географічні дані. Чи буде самостійна Україна і коли, це були питання, довкола яких кружляла вся розмова в хаті президента з групою молодих. Сенатор Теветоґлю, представник країн Близького Сходу, розказував про свою подорож до СССР і України і вже не знати, котрий раз повторював, що він вірить в самостійність України, бо там молодь виросла горда і свідома, бо там сильний націоналізм і що він це все описав у своїй книжці. „Розвал імперії — твердив сенатор — пічнеться з України".

На закінчення нарад партія „Національно-визвольний рух", яка тепер є при владі, запросила всіх делеґатів до своїх приміщень. Музика і всміхнені обличчя зустрічали гостей. Старші і молоді, чоловіки і жінки, — судячи по одежі — бідні і багаті творили одну гармонійну родину. На полицях з книжками були й наші видання, надіслані з централі АБН.

„Моя бабка з Одеси, її прізвище Попель. Моя мати вже родилася в Ню Йорку" — розказував молодий член партії, не українською мовою, а еспанською. Редактор щоденника „Алерта" обіцяв написати статтю про Україну і тим чином також допомогти нам відшукати українців в Ґватемалі.

Зустріч з дипломатичними представниками, поїздка до Ґватемаля - Антіква, старої столиці країни, оглядини катедри, національної палати, театру під вікритим небом заокруглювали наш побут у Ґватемалі. Мова еспанська у провідної верстви і впливи еспанські, мабуть сильніші, як б будь-якій іншій латиноамериканській країні. Більшість 9-ти мільйонового населення індіянська, говорить своїми діялектами. Це одначе не перешкоджає бути зрівняними у виборчих та всіх інших правах держави.

Приємно було мати з собою не лише видання в англійській мові, які можна було передати тим учасникам, які говорять тією мовою, але й наші публікації в еспанській мові для представників з латинської Америки, а головно для ґватемальців. Президентові передано еспанською мовою книжку воєнного теоретика Кодо з Арґентини про УПА, а в англійській мові теж про УПА Юрія Тиса-Крохмалюка, роздано велику кількість еспанською мовою „Резістанс і визволення", видання АБН в Арґентині, „Чорні діла Кремля", як теж англійською мовою „АБН-Кореспонденц", переклад „Українського Вісника" з України „Революційні голоси", „Московський імперіялізм в Україні", „Юкрейнісн Рівю" документи про голод, різного роду летючки, брошурки картки, а молодь радо хотіла мати відзначки, видані в 30 ліття АБН.

Голова парляменту п Сандоваль передав усім учасникам „їхню гордість" — як казав — прапорці руху визволення Ґватемалі.

Треба відмітити, що до випробуваних приятелів України належать члени Екзекутиви ВАКЛ-у: проф. Раймундо Ґереро, голова ВАКЛ (Мехіко), генерал Шін — генеральний секретар (Корея), адмірал Сон Вол Іл (Корея), ген. Томас Лейн (ЗСА), президент парляменту Корнеліо Віллиреаль (Філіппіни), сенатор Тевеґлю (Туреччина), ген. Прапан Куляпічітр (Тайлянд), проф. д-р Хозе Гернандез, досмертний радник ВАКЛ (Філіппіни), д-р Патан Рос, кол. голова парляменту (Ліберія), голова міжнародної організації „Перемога над комунізмом" Осамі Кубокі (Японія) та інші.

ҐАЛЕРІЯ-РЕСТОРАН У МЕНДГАМІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

На фото: бандуристки, сестри Олена і Віра Шумилович під час свого виступу у Галерії - ресторані.

Матійцьо і захоплено каже: Яка ж у вас прекрасна ... російська пісня!

Обличчя Лесі Матійцьо, перед тим привітливе й погідне, меркне. І вона так, що тільки ми почули, каже: — Не раз доводиться і таке почути ... — А потім відгортаючи своє ясне волосся, підводиться і йде до цього столика, звідкіля почувся зигук. І так ніби тут нічого особливого не трапилось, говорить: — Чи все гаразд? А, може вам будь-чого бракує, принести? Гості впевняють її, що все надзвичайне, а одна жінка озивається: — Я хотіла б ще раз погратулювати вам за чудову російську пісню, я цього б не знала, що вона російська, але цей чоловік, що біля нас мені пояснив усе, він трохи знає з оповідань свого діда, він росіянин, мабуть з четвертого покоління. — Пані Леся відповідає з особливою м'якістю, без найменшої шорстокости: — Це не російська пісня — це українська. — Тоді цей, що так незвичайно схвилювався... російською піснею запитує Лесю Матійцьо: — А скажіть, будь ласка, яке у вас ім'я? І наша знайома спокійно відповідає: — Леся. — Чолов'яга дивується: — Ви певно думаєте — Александра. — І знову приходить м'яко, але особливо рішучо підкреслена відповідь: Ні, я таки Леся, це — українське ім'я.

Тоді вона привітливо киває їм рукою, усміхається і трохи з підведеною головою вгору, відходить до інших столиків. Леся Матійцьо, молода жінка, яка не народилась в Україні...

ДОПОВНЕННЯ ДО ВІСТКИ

В повідомленні про Загальні Збори Комітету Об'єднаних Українсько - Американських Організацій в Ню Йорку пропущено прізвище одного члена нововибраної екзекутиви, а саме Миколи Хомончука, який був переобраний на фінансового референта.

З НАШИХ БУДНІВ

ТЕМНІ СВЯТА

Недовго до Свят я відвідав моїх добрих сусідів і земляків з Бібрецького повіту, панство Татухів, і був свідком цікавої між ними розмови, яку постараюся в цьому місці, їхніми ж таки словами, передати.

— Щось буде! — сказав з повагою в голосі, знявши з носа окуляри, пан Татух. — Не знаю, що воно таке буде, але се не добром пахне, коли наш уряд наказує все шпарувати: оливу — шпаруй, ґазоліну —шпаруй, воду — шпаруй, електрику — шпаруй, ба й навіть малим дітям зробили тяжку кривду, бо заборонили запалювати електричні бульбочки на ялинках! Так, що ми готові мати цього року, так би мовити, темні Свята.

— Розумно роблять, що забороняють освітлювати ялинки, — мовила дорога землячка, пані Татутиха, — бо від сих варіяцій з електрикою маємо багато нещасливих випадків. Пригадуєш собі, як пару років тому, на самий Свят-Вечір, одному скитальському хлопцеві в Брукліні згоріла наречена разом з мамою?.. То бойсина так узяв собі то до серця, що й донині ходить по давтавні нежонатий.

— Ще одну річ повинні заборонити, — підняв угору палець пан Татух: — оці варіяції з святочними презентами. Господи Боже! Скільки ж то грошей витрачається на пропаще, скільки люди по Святах викидають на вулицю всяких паперів, позоліток, прикрас та іншого бараxла! Цілі гори того добра валяються під ґаєзами, так, що посмітюхи мають на тиждень роботи, поки все позамітають.

— Ну! — сплеснула руками пані Татушиха. — Ти бачиш, що діється в тій нашій Америці? На всяку непотріб — є папір, а, от, „Свобода" плаче, що не має на чому газету друкувати і на святого Єндика мусіла собі взяти чотири дні вакацій. А в „Сурмі" говорили, що містер Понеділок мусів півроку чекати на папір, поки видрукував свою книжку. Тож не диво, що він її охрестив — „Ой, рятуйте мою душу!"

— Велл, — зідхнув пан Татух, — що з того, що письменники стараються і пишуть книжки, коли вони і так лежать дармо в книгарні, на полицях?.. Якось недавно, наприклад, каже мені містер Сурмач: „Сусідо, купіть собі єгипетський сонник. В мене сейл на сонники". А я йому відповідаю: „На яку мару сонник мені здався? Коли чоловік був ще молодший, то бодай тоді, час-від-часу, щось файне йому приснилося, а тепер уже — ґуд бай!

В автора цих рядків, що слухав таких песимістичних міркувань своїх земляків, тоскно защеміло серце... „Де ж ти, Іване, — подумав собі автор, — знайдеш читача для твоєї нової книжки, якщо вже й на єгипетські сонники немає попиту?.."

ІКЕР

СОБОРНЕ РІЗДВЯНЕ ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ІЄРАРХІЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої

ґанду, через фальшиво зрозумілий екуменізм, через заник почуття справедливости та через страх перед сильними цього світу, не тільки що не маємо ні від кого помочі чи заступництва, але навіть немає співчуття: скоріше вірять переслідувачам, як переслідуваним.

Вже не раз так люди поступали. Ідея св. Родини, якій не було місця у Вифлеємі, а Ірод відважився на різню дітей, Ісуса Христа розіп'яли на хресті, впродовж перших 300 літ страшенно переслідували Церкву і опісля не вгавали переслідування Церкви, так що деякі історики не раз заключають, що історія Церкви, це історія її переслідування. Однак Христос воскрес, Церква переможно виходила зі всіх переслідувань, Ісус Христос запевнив нас, що навіть усі пекольні сили не знищать Церкви.

У нинішніх часах із незглибимого Божого Провидіння знову прийшла черга на нашу Церкву терпіти. З повною покорою можемо сказати, що наші владики, священики та вірні по-геройськи переносили й переносять цей Божий допуст та своїми геройськими терпіннями, сльозами, кров'ю і жертвами цілопаленнями наче золотими буквами пишуть історію нашої і всієї Вселенської Церкви.

Маючи те все перед очима, тим більше звертаємося до Вас, Дорогі Браття і Сестри, із закликом, щоб Ви були свідомі обов'язку допомагати нашій Церкві й народові. Це наказує нам наша християнська й національна солідарність, наша відповідальність перед історією. Зокрема під цю пору домагаються від нас наші брати й сестри, що на Рідних Землях у перших рядах боронять наші найбільші цінності, і платять за це великі жертви. Хай отже кожний на своїм місці, по своїм силам, жертвенно й витривало працює для добра нашої справедливої справи. В особливіший спосіб звертаємося до всіх наших вірних, щоб примірним християнським життям, молитвою, постом і добрими ділами зверталися до Господа Бога за посередництвом Матері Божої, св. Иосафата, Слуги Божого Андрея, і благали Всевишнього змилування для нашої Церкви і витривалости та мужности для наших братів на Рідних Землях.

Ось ми вже почали моління й приготування до Ювілейного Святого — 1975 — Року, що має стати для нас джерелом особливіших ласк, нагодою до застанови над найважливішими справами нашої душі і конечністю духовної обнови. Тому використаймо також і цей Святий Рік на особливіший молитовний похід за нашу Церкву й народ.

На закінчення хочемо поділитися з Вами добрими вістками з нашого останнього, VI Синоду. На наших сесіях і поза сесіями: на концерті й дуже торжественній св. Літургії в базиліці св. Петра над мощами св. Иосафата, — ми старалися якнайдостойніше започаткувати ювілейні святкування 350-ліття смерти св. Иосафата, і то під кутом нашого українського екуменізму. Щоб жертва цілопалення одного з найкращих синів українського народу, що віддав своє життя за єдність Помісної Української Церкви і за її злуку з Вселенською Церквою, щоб вона й сьогодні зближила наші Церкви, щоб і сьогодні „Русь не нищила Руси", але щоб наші зусилля змагали до об'єднання нас в однім Київсько-Галицькім Патріярхаті, в лоні єдиної святої, соборної і апостольської Церкви. Тому ми на Синоді з вдоволенням прийняли звідомлення про створення Ради Українських Церков і дали повновласті співпрацювати й змагати до найбільшого зближення і поєднання.

На тому Синоді ми прийняли й Конституцію нашої Церкви як: „Патріярхальний устрій Помісної Української Католицької Церкви" і рішили предложити її Святішому Отцеві.

Наче завершенням нашого Синоду була авдієнція у Святішого Отця Папи Павла VI. Блаж. Верховний Архиєпископ і Митрополит Кир Иосиф, в імені всіх наших тридцятьох владик, представив важні проблеми й трудності нашої Церкви. Святіший Отець у своїм слові висказав зрозуміння і співчуття для наших справ і запевнення його прихильности для нашої Церкви йнашого народу і передав своє благословення. До того благословення ми, Ваші владики, долучуємо найсердечніші різдвяні побажання і наші архиєрейські благословення.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Дано на Різдво Христове 1973/1974.

СЛАВІТЕ ЙОГО!

† *ЙОСИФ (СЛІПИЙ-КОБЕРНИЦЬКИЙ-ДИЧКОВСЬКИЙ)*
Верховний Архиєпископ, Митрополит і пр.

† *МАКСИМ (ГЕРМАНЮК)*
Архиєпископ-Митрополит Вінніпезький Українців Канади

† *АМВРОЗІЙ (СЕНИШИН)*
Архиєпископ-Митрополит Филядельфійський Українців у ЗСА і Єпископ-помічник † ВАСИЛЬ (ЛОСТЕН)

† *ІВАН (БУЧКО)*
Архиєпископ Левкадійський

† *ГАВРИЇЛ (БУКАТКО)*
Архиєпископ Білгородський
Апостольський Адміністратор Крижевацький

† *НІЛЬ (САВАРИН)*
Єпископ Едмонтонський

† *ІСИДОР (БОРЕЦЬКИЙ)*
Єпископ Торонтонський

† *АНДРІЙ (РОБОРЕЦЬКИЙ)*
Єпископ Саскатунський

† *ЙОСИФ (ШМОНДЮК)*
Єпископ Стемфордський

† *ЙОСИФ (МАРТИНЕЦЬ)*
Єпископ Куритибський
і Єпископ-помічник † ЄФРЕМ (КРИВИЙ)

† *ЯРОСЛАВ (ГАБРО)*
Єпископ Чикагський

† *ІВАН (ПРАШКО)*
Єпископ Зіґрітанський
Апостольський Екзарх Українців в Австралії і Океанії

† *ПЛАТОН (КОРНИЛЯК)*
Єпископ Кастрамартійський
Апостольський Екзарх Українців у Німеччині

† *ВОЛОДИМИР (МАЛАНЧУК)*
Єпископ Епіфанський
Апостольський Екзарх Українців у Франції

† *АНДРІЙ (САПЕЛЯК)*
Єпископ Севастопільський у Тракії
Апостольський Екзарх Українців в Арґентині

† *АВҐУСТИН (ГОРНЯК)*
Єпископ Гермонтиґанський
Апостольський Екзарх Українців в Англії

† *ЙОАКИМ (СЕҐЕДІ)*
Єпископ Ізварійський, Помічник Крижевацький

НА ЗАХІД ДІСТАЛАСЯ ДАЛЬША...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

книг та чорнити у всіх журналах і газетах. Караюча машина не думає про те, що навіть число осуджених і репресованих українців за націоналізм красномовно свідчить про наступ російського великодержавного шовінізму на національні інтереси українського народу і його духовну культуру".

„Хто говорить чи пише у Польщі про польський націоналізм? — запитує Данило Шумук, — чи в Румунії — про румунський, чи у Венгрії — про венгерський, чи, нарешті, в Росії — про російський націоналізм? Ніхто!!! Чому ж там про це не пишуть і не говорять? Чому у тих країнах нікого не судять за націоналізм?

Тільки тому, що там, у тих країнах не існує національного питання". Повертаючи в Україну, група українських поворотців зупинилася на станції в Москві. Там Д. Шумук зустрінув групу дівчат, які теж поверталися з концентраційних таборів. „Одна з них була дуже красивою, — пише Д. Шумук.

— Скільки вам років було, як вас арештували? — запитав я тієї красуні.

— Сімнадцять.

— За що ж вас судили?

— Зв'язківцем була. З поштою затримали.

— Де ж вас допитували?

— У Львові.

— І вас били?

— О, ще й як били. У Львові в КГБ є такий пірат Виноградов. Ото він заручував свою лапу у мої коси і бив моєю головою об стіну так сильно, що кров бризкала по стінах, — із сльозами в очах відповіла красуня".

Після короткотривалого побуту з дочкою і сином, Д. Шумук мусить тікати з цілою родиною на Дніпропетровщину. Але й тут йому не дають спокою, хоч він не займався жодною діяльністю. Відмовившись співпрацювати з КГБ, його арештують і на підставі фальшивих свідчень знову засуджують на 10 років ув'язнення 5 травня 1958 року. „І знову тюрма, — пише він. — знову залізні ґрати у вікнах, замки на дверях, бездушний і холодний погляд наглядачів, тюремна баланда і тюремний режим... Для мене був це дуже тяжкий удар. Ті ґрати, замки і холодна бездушність наглядачів пригнічували мене незрівняно сильніше від усього пережитого мною".

На 530-ій сторінці Д. Шумук пише: „Дивлячись на ту красу свого рідного, дорогого мому серцю краю, я собі подумав, як би це було чудово, коли б на нашу землю не прийшли свердлови, крамські та бєлови. Всі роздори і братовбивства вони, прокляті принесли на нашу землю, вони нацькували одних, а зараз самі виступають в ролі суддів, в ролі носіїв справедливости. Не було б свердлових, крамських і бєлових, не стали б на мене давати фальшивих показів мої сусіди Миць і Михальчук. Вони ж також нещасні жертви отих зайд. А може навіть вони ще більше нещасні від мене, бо при допомозі їх фальшивих показів ті зайди відняли від мене волю, а від них, видушуючи фальшиві покази проти мене, відняли совість".

„Мені буржуазний лад на Україні не потрібний, мені потрібна демократія і незалежність. Росіяни для мене є братнім слов'янським народом і я хотів би з росіянами жити по-братньому, але почувати себе „меншим братом" я не можу. Таке положення ображає мою особисту і національну гідність. Якщо росіяни піднімуться на такі духовні вершини, що нарешті їм буде соромно так лицемірно і безстидно виступати в ролі „старшого брата" по відношенню до інших народів, то це їх підніме на небувалу висоту перед всіма народами світу. І тільки тоді вони матимуть моральне право говорити про гуманізм і справедливість. Як довго росіяни самі в собі не переможуть свій експансивний шовіністичний дух, так довго вони не стануть вільними".

На початку 1959 року Д. Шумук вперше прочитав в „Літературній Україні" літературну критику віршів Патруса - Карпатського, з яким він сидів разом в концтаборі. Під статтею був підпис — Іван Дзюба. З цього приводу Д. Шумук пише:

„Тоді я ще й не мріяв про те, що за мого життя народиться таке сміливе висококультурне і талановите покоління, яке вистартує з дипломами вищої освіти у світ духовного життя нації, у світ мистецтва і громадського життя, і своїм гарячим і могутнім словом правди і добра розтопить двголітню кригу смертельного страху, якою чорні сили тиранії скували весь нарід. І якраз саме тоді це покоління вже і почало стартувати. І одним з найвидатніших серед нього був якраз той же самий Іван Дзюба".

Прохають допомоги

Ще перед 25-ти роками, у містечку Маллет, провінція Парана, Бразилія, постала, з ініціятиви тодішнього пароха о. прелата Климентія Прийми (тепер пароха у Південному Брукліні, Н. Й.), незалежна радіостанція „ZYO-6" під зарядом місцевої української католицької парохії. Ця радіостанція, на фреквенції 1600 кілоциклів, і по сьогоднішний день, не зважаючи на невимовні труднощі і перешкоди, обслуговує, у засягу 80 кілометрів багато українських осель і колоній, передаючи кожної неділі Святу Літургію і проповідь, а кожного дня українську пісню й музику.

Ця виховна й культурна установа опинилася тепер у тяжкій фінансовій ситуації, головно з причини урядових вимог щодо технічного її вивінування до нового Бразилійського кодексу телекомунікації. Слухачі радіостації, в подавляючій більшості колоністи - хлібороби, не спроможні пожертвами створити відповідного фонду, щоб закупити потрібне технічне обладнання радіостації.

Щоб врятувати "ZYO - 6" від неминучого закриття, її управа звертається до всіх українців доброї волі в ЗСА й Канаді з гарячим апелем і проханням допомогти їй грошевими пожертвами.

Всі датки просимо слати на адреси:
Rt. Rev. Msgr. CLEMENTE PREIMA — 261 19th Street, Brooklyn, N. Y. 11215
або:
SELF RELIANCE CREDIT UNION — 108 Second Ave., (Spec. a-c No 6152)
NEW YORK, N. Y. 10003

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО ВАНАТ — член УНС Відд. 65 Б-ва св. Володимира в Елізабет, Н. Дж., помер 30 вересня 1973 р. на 81 р. ж. Нар. в с. Тилява на Лемківщині і став членом УНС 1916 р. Полишив у смутку 3 синів, 4 доньки і 10 внуків. Похорон відбувся 3 жовтня ц. р. на цвинтарі Fairview, Westfield, N.J.
Вічна Йому Пам'ять!
А. Шміт, секр.

РІЧАРД ДАВИД КЕЛЛЯР — член УНС Відд. 63 Т-ва Січ у Форд Сиґі, Па., помер 29-го листопада 1973 р. на 22 р. ж. Нар. в Піттсбурґу, Па. і став членом УНС 1952 р. Полишив у смутку: Павла, Агнес, Марка. Похорон відбувся на цвинтарі св. Марії у Форд Сиґі, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Турко, секр.

ГРИГОРІЙ ДИЩУК — член УНС Відд. 325 Т-ва Запор. Січ в Брукліні, Н. Й., помер 8 грудня 1973 р. на 71 р. ж. Нар. в Коломиї, Україна і членом УНС 1942 р. Полишив у смутку дружину Гелену, доньку Дороту, сина Дмитра і 5 внуків. Похорон відбувся 12 грудня ц. р. на цвинтарі св. Петра в Лоді, Н. Дж.
Вічна Йому Память!
В. Цюпа, секр.

ДОСКА ГОРБУШ — членка УНС Відділ 146 Т-ва ім. Ів. Франка в Детройті, Міш., померла 26 листопада 1973 р. на 83 р. ж. Нар. в с. Добринів, пов. Рогатин і стала членкою УНС 1916 р. Полишила у смутку 2 дочки: Катерину і Анну, внука і 7 правнуків. Похорон відбувся 29 листопада ц. р. на цвинтарі Evergreen в Детройті, Міш.
Вічна Їй Пам'ять!,
Г. Корбяк, секр.

ГЕЛЕН СЕМАН, членка УНС Відд. 434 Т-ва ім. Т. Шевченка в Ютиці, Н. Й., померла 2 грудня 1973 р. на 52 р. ж. Нар. в Гінклей, Н. Й. і стала членкою УНС 1964 р. Полишила в смутку мужа Мартина, дочку Сандру, сина Мартина (мол.) і 2 сестри. Похорон відбувся 5 грудня ц. р. на цвинтарі Маунт Олівер в Вайсборо, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!,
В. Запарашок, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!